

king tussen de verschillende instantie's, die zich thans met de voorlichting bezig houden, had men wel mogen verwachten. Maar na een summier toelichting zet men nu de lezer meteen een bepaalde organisatievorm voor, zonder verder over de materie zelf uit te wijden. Men stelt voor, dat het Bosschap, als overkoepelend en als een van verordenende bevoegdheid voorzien orgaan, een Centrale Raad voor de Bosbouw-voorlichting en daaronder dan Streekcommissies zal in stellen. De Centrale Raad zal maar even minstens 12 leden tellen, de Streekcommissies ongeveer 10. Naar mijn mening zijn deze commissie's tamelijk groot opgezet om vruchtbaar te werken. Zouden ze inderdaad actief zijn, dan is de taakomschrijving wel zodanig, dat haar werkzaamheden inderdaad effect kunnen sorteren.

Daarnaast stelt de Commissie voor, dat subsidie zal worden verleend voor deskundig bosbeheer. Hierbij gaat men m.i. van het onjuiste standpunt uit, dat deskundig beheer een bedrijf op hogere kosten brengt, terwijl in tegendeel deskundig beheer zich zelf niet alleen betaalt, maar dat zelfs veelvoudig doet. Men bewijst de particuliere rentmeesters naar mijn mening geen dienst met deze suggestie, omdat men daardoor een onjuiste indruk vestigt van de betekenis van deskundig beheer.

Al met al is dit rapport m.i. niet als een sterk werkstuk te beschouwen, dat in de praktijk de bosbouw-voorlichting een flinke stap vooruit zal brengen.

RAPPORT COMMISSIE HERINPLANT

(Uitgave Ned. Ver. van Boseigenaren)

[1935.1 (492)]

door

G. GERBRANDA

Zoals wel bekend is heeft de Stichting voor de Landbouw zich in zijn vergadering van 16 December 1953 uitgesproken tegen het handhaven van de herplantplicht van houtopstanden. Hierin vond het Bestuur van de Vereniging van bouseigenaren aanleiding een commissie te benoemen, die haar van de al of niet wenselijkheid van de handhaving van de verplichting tot herinplant, zou rapporteren.

In het thans uitgebrachte rapport wordt er op gewezen, dat de bosoppervlakte van Nederland uiterst gering is en wordt uiteengezet van hoeveel belang het in de beide wereldoorlogen is gebleken, dat ons land over een dusdanige houtvoorraad kan beschikken, dat vitale bedrijven, zoals de mijnbouw, van hout kunnen worden voorzien. Ook wordt in het licht gesteld, dat o.a. voor recreatie, het vreemdelingenverkeer, de werkgelegenheid in de wintermaanden en ook voor het afweren van de winderosie het bos een grote betekenis heeft.

Daarnaast worden de argumenten genoemd welke pleiten tegen handhaving van de herplantplicht.

In de eerste plaats ziet de commissie in de herplantplicht een aantasting van het eigendomsrecht. Bij het lezen van de toelichting op dit bezwaar, valt het op, dat men in het geheel niet in aanmerking heeft genomen, dat men bij een verandering van bestemming, dus bij velling van

bos met daarop volgende ontginning tot bouw- of grasland, van de ene fuik in de andere loopt. Ook dan heeft men niet de zo begeerde vrije beschikking over zijn grond. Hoogstens mag men éénmaal zelf een pachter uitkiezen, maar daarna wordt de verpachting automatisch geregeld door de bepalingen van de pachtwet. Hoeveel eigenaren zouden heden ten dage niet gaarne hun verpachte landbouwgrond in bos omzetten. Dat is echter nog veel moeilijker dan 't omgekeerde. Met de thans toegepaste compensatieregeling is het ontginnen van bos tot bouw- of grasland nog wel mogelijk. Bij een algemene opheffing van de herinplant zou het bosareaal zonder meer het loodje leggen.

Een tweede bezwaar wordt gezien in de fixatie van het bodemgebruik. Wie geeft ons, zo zegt ongeveer de commissie, de zekerheid, dat het bodemgebruik, zoals dat op 9 December 1939 was, het juiste was. Het behoeft geen betoog, dat dit bezwaar alleen geldt, wanneer geen ontheffing van de herinplantverplichting mogelijk zou zijn. Deze ontheffingsmogelijkheid heeft echter steeds bestaan en is tot dusverre ook royaal toegepast.

Het derde bezwaar, dat te berde wordt gebracht, is dat men in de herinplantplicht een rem tot bebossing ziet. De Commissie acht de kans groot, dat door de thans bestaande verplichting tot herinplant sommige grondeigenaren er van worden weerhouden om woeste of andere gronden te bebossen, omdat zij wellicht in een verre toekomst deze grond op andere wijze wensen te gebruiken.

Ook dit argument wordt verzwakt door de bestaande mogelijkheid tot ontheffing, maar bovendien is het in strijd met de ervaring, dat er bij de compensatieregeling meer aanbod is voor bebossen, dan aanvraag tot ontheffing van herinplant.

Het vierde argument is dat van de grotere arbeidsintensiviteit van de landbouw. Hierbij mist men bij de Commissie het besef, dat er toch een zekere harmonie moet bestaan tussen de verschillende vormen van grondgebruik onderling en tussen de landbouw met een grote L en de industrie.

Als men, evenals de Commissie dit argument zonder de nodige restrictie gebruikt, dan komt men tot de consequentie, dat het ideaal voor ons land bestaat in uitsluitend tuinbouw en dan liefst glascultuur en nog beter ons hele land één industrieterrein.

Het 5e argument als zou de herinplantverplichting een belemmering zijn voor een economisch doelmatig bodemgebruik, heeft m.i. weinig waarde. De bossen, die op grond staan, welke ook geschikt zou zijn voor landbouwgebruik, beslaan nog geen tiende van de oppervlakte grond, die niet geschikt is voor landbouwdoeleinden en toch als zodanig wordt gebruikt, terwijl door allerhande steunmaatregelen de ondernemers op deze gronden op de been worden gehouden.

Het is opvallend in dit rapport, dat al de argumenten die tegen handhaving van de herinplantverplichting worden aangevoerd zeer oppervlakkig en eenzijdig naar voren zijn gebracht.

De conclusie van de Commissie, na overweging van de voor- en nadelen van een herinplantverplichting is, dat deze verplichting dient te worden afgeschaft. Slechts in zeer bijzondere gevallen zal 'de mogelijkheid moeten bestaan een dergelijke verplichting op te leggen, maar dan moet daar een redelijke schadeloosstelling tegenover staan.

Daarnaast meent de Commissie, dat door verschillende maatregelen

de positie van de bosbouw dusdanig kan worden versterkt, dat de lust om bosgronden een andere bestemming te geven wordt verminderd. Deze maatregelen zijn: subsidieverlening voor bebossing en herbebossing; subsidieverlening voor deskundig beheer; verbetering van de bosbouwvoorlichting, terwijl, indien een verplichting tot herinplant wordt opgelegd, resp. indien in een streekplan een bepaald complex voor bosbouw wordt bestemd, aan de eigenaar een billijke schadeloosstelling dient te worden toegekend.

Ik betwijfel of de genoemde subsidiemogelijkheden ook maar enigszins van invloed zouden zijn bij de bestaande landhonger. De Commissie ziet blijkbaar over het hoofd, dat als deze subsidie's werkelijkheid zouden worden, daaraan dusdanige voorwaarden zouden worden verbonden, dat ook dan, de door haar zo gewenst geachte vrije eigendomsbeschikking, ten zeerste in het nauw zou worden gebracht.

In verband met de grote betekenis van het al of niet handhaven van de herinplantverplichting heb ik gemeend dit rapport enigszins uitvoerig te moeten behandelen. Het is te hopen, dat meerderen hun licht over deze zaak laten schijnen. Met de verschijning van dit rapport mag het laatste woord niet zijn gezegd.

BESTUUR BOSSCHAP

In de samenstelling van het Bestuur kwamen de volgende wijzigingen: De Heer J. J. G. Boot is vervangen door de Heer L. Roefs te Deurne; Dr Th. C. Oudemans is vervangen door Ir H. J. A. Hendriks te Arnhem.

INTERNATIONAAL POPULIEREN CONGRES

De achtste zitting van de Internationale Populieren Commissie zal plaats vinden in Spanje van 19—30 April. Excursies naar beplantingen in de omgeving van Barcelona, Zaragossa en Granada. De congresdagen duren van 25 t/m 28 April te Madrid. Daarvoor is een voorlopig programma opgesteld van 17 agendapunten, waaronder de verdere studie van de populier en het houtonderzoek wel de voornaamste zijn. Opgaven voor deelname kunnen worden gericht aan de secretaris van de Nationale Populieren Commissie, Kemperstraat 3 te Utrecht.

NATUUR- EN GENEESKUNDIG CONGRES

Het 34ste Natuur- en Geneeskundig Congres wordt van 12—14 April gehouden te Wageningen met afdelingen voor Wiskunde en Natuurkunde, Biologische Wetenschappen, Medische Wetenschappen en Geologisch-geografische Wetenschappen. De Biologische afdeling is gesplitst in onderafdelingen voor algemene biologie, phytopathologie en genetica. De laatste 2 onderafdelingen zullen gezamenlijk genetische onderzoeken bij schimmels behandelen. De laatste afdeling zal van gedachten wisselen over het ontstaan van het cultuurlandschap in Nederland. Het algemeen gedeelte van het congres zal zich bezighouden met de betekenis van isotopen voor de verschillende wetenschappen.

Leden (lidmaatschap f 4.—) hebben toegang voor f 5.—. Er bestaat ook de mogelijkheid voor een tijdelijk lidmaatschap. Het secretariaat is gevestigd te Utrecht, Jos. Haydnlaan 3.